

1. Upptaka og innleiðing Evrópugerða.

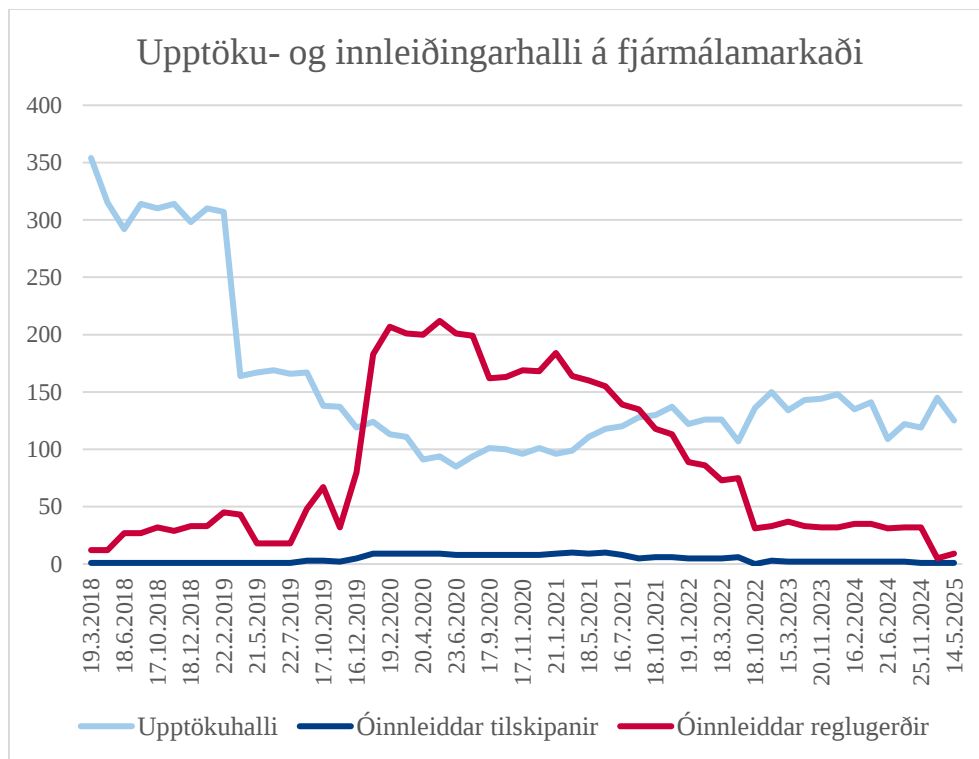
Stór hluti af löggjöf á sviði fjármálamarkaðar á rætur að rekja til tilskipana og reglugerða sem Evrópusambandið samþykkir og eru svo teknar upp í EES-samninginn. Upptaka slíkra gerða í samninginn á sér nokkurn aðdraganda. EFTA-skrifstofan og sérfræðingar í ráðuneytum EES-/EFTA-ríkjanna Íslands, Noregs og Liechtenstein meta hvort gerð frá Evrópusambandinu heyri undir EES-samninginn og hvort aðlaga þurfi hana að samningnum, svo sem með því að fela stofnunum EFTA-ríkjanna hlutverk sem stofnanir Evrópusambandsins fara með innan sambandsins. Sameiginlega EES-nefndin, sem er skipuð fulltrúum EES-/EFTA-ríkjanna og Evrópusambandsins, tekur svo ákvörðun um upptöku í samninginn. Ákvarðanir sameiginlegu EES-nefndarinnar kunna að vera háðar stjórnskipulegum fyrirvara af hálfu EES-/EFTA-ríkis, sem þýðir almennt að þær taka ekki gildi nema að undangengnu samþykki þings ríkisins.

Íslandi ber að leiða í landsrétt gerðir sem eru teknar upp í samninginn. Yfirleitt eru svonefndar móðurgerðir, sem setja fram grundvallarreglur á viðkomandi sviði, innleiddar með lögum. Móðurgerðum fylgir oft nokkur fjöldi undirgerða sem útfæra nánar ákvæði þeirra, en undirgerðir eru yfirleitt innleiddar með reglugerðum eða annars konar stjórnvaldsfyrirmælum fremur en lögum. Fjármála- og efnahagsráðuneytið semur frumvörp til laga á sviði fjármálamarkaðar. Yfirleitt er það gert í samráði við viðkomandi stjórnvöld, einkum Seðlabanka Íslands, og hagaðila, svo sem Samtök fyrirtækja í fjármálaþjónustu og Landssamtök lífeyrissjóða. Áform um lagasetningu og drög að frumvörpum eru almennt birt í samráðsgátt stjórnvalda á vefnum Ísland.is þar sem allir eiga kost á því að koma athugasemdum á framfæri. Ráðherra leggur svo frumvörp fyrir Alþingi þar sem þau eru meðal annars rýnd af þingnefnd sem fer með viðkomandi málefnasvið. Frumvörp sem Alþingi samþykkir taka svo gildi sem lög eftir að forseti Íslands hefur staðfest þau og lögin eru svo birt í Stjórnartíðindum.

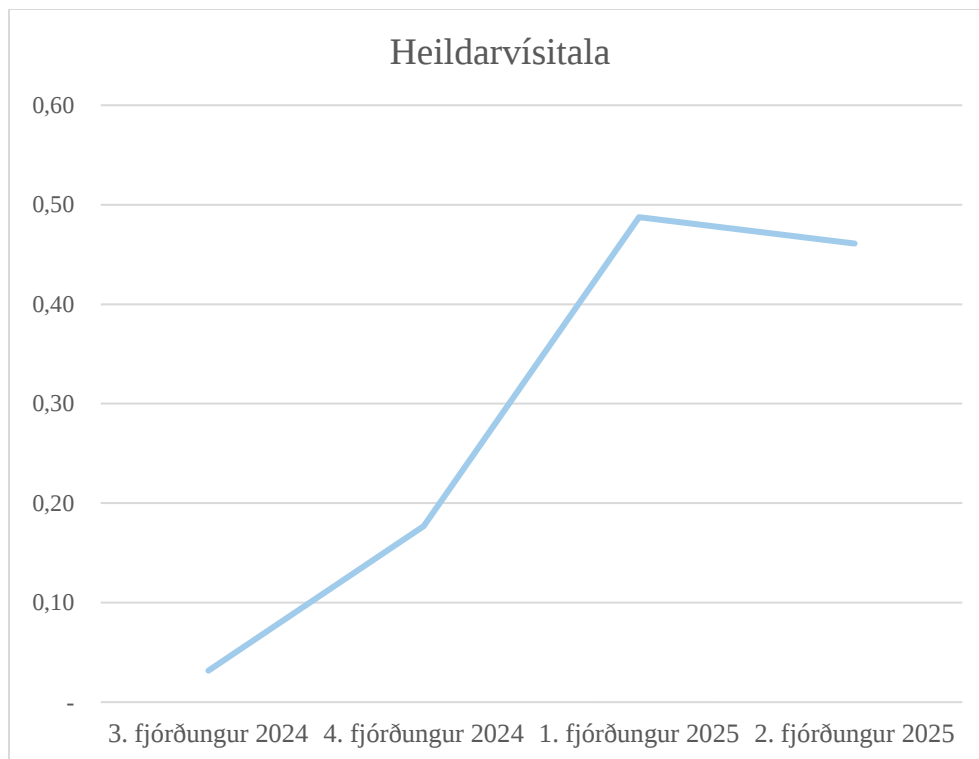
[Hér](#) má lesa nánar um ferlið við upptöku og innleiðingu Evrópugerða.

2. Upptöku- og innleiðingarhalli.

Árið 2019 hafði safnast upp mikill fjöldi gerða á sviði fjármálamarkaðar sem hafði tekið gildi í Evrópusambandinu en ekki verið tekinn upp í EES-samninginn. Gerðirnar mynduðu svonefndan *upptökuhalla*. Það ár var umtalsverður hluti þeirra gerða tekinn upp í samninginn. Það varð aftur á móti til þess að EES-gerðum sem átti eftir að innleiða í íslenska löggjöf, sem mynda svonefndan *innleiðingarhalla*, fjölgaði verulega. Síðustu misseri hefur tekist að ganga verulega á þann halla, eins og sést á eftirfarandi línuriti. Það er þó viðvarandi verkefni að tryggja að innleiðingarhallinn byggist ekki upp á ný og að halda upptökuhallanum í skefjum.

Upptökuhallinn er aðeins að hluta til undir Íslandi kominn því upptaka gerða í EES-samninginn er samvinnuverkefni EES-/EFTA-ríkjanna, EFTA-skrifstofunnar og Evrópusambandsins. Fjármála- og efnahagsráðuneytið hefur frá þriðja ársfjórðungi 2024 haldið utan um heildarvísitölu sem er ætlað að endurspeglar frammistöðu Íslands við upptöku og innleiðingu gerða á fjármálamarkaði. Vísitalan tekur mið af því hvort Ísland annist tímanlega einstaka liði í upptöku gerða og fjölda reglugerða og tilskipana sem hafa verið teknar upp í samninginn en á eftir að innleiða hér á landi. Vísitalan hækkaði nokkuð frá þriðja ársfjórðungi 2024 til annars ársfjórðungs 2025, einkum vegna þess að óinnleiddum EES-reglugerðum fækkaði á tímabilinu. Áformað er að vakta vísitöluna áfram og birta árlega í samráðsgáttinni upplýsingar um þróun hennar.

3. Skýringar á áætluninni.

Í áætluninni er greint frá því hvernig fjármála- og efnahagsráðuneytið áformar að forgangsraða vinnu við innleiðingu móðurgerða sem hafa verið eða fyrir séð er að verði teknar upp í EES-samninginn og á eftir að leiða í landsrétt.

Í fyrsta forgangi í áætluninni eru sautján móðurgerðir sem sameiginlega EES-nefndin hefur þegar ákveðið að taka upp í EES-samninginn. Hluti þeirra ákvarðana er þó enn háður stjórnskipulegum fyrirvara og hefur því ekki tekið gildi. Gerðirnar snúa að lífeyrissparnaði, verðbréfun, sýndareignum, eiginfjákröfum til banka, stafrænu öryggi fjármálageirans, verðbréfafyrirtækjum, fjárfestingarsjóðum, hóp fjármögnun og ökutækjatriggingum. Ráðgert er að ljúka við innleiðingu gerðanna á þessu og næsta ári.

Í öðrum forgangi eru fjórtán móðurgerðir sem sameiginlega EES-nefndin hefur ekki enn ákveðið að taka upp í EES-samninginn en eru þó komnar nokkuð á veg í upptöku í samninginn. Gerðirnar snúa að skilameðferð miðlægra mótaðila, grænum skuldabréfum, varfærniskröfum til banka, evrópskum eftirlitsstofnunum á fjármálamarkaði, verðbréfamiðstöðvum, aðgangi að upplýsingum um fjármálamarkað og mörkuðum fyrir fjármálagerninga. Áformað er að ljúka við innleiðingu gerðanna á þessu og næsta ári.

Í þriðja forgangi eru níu móðurgerðir sem hafa ekki verið teknar upp í EES-samninginn og eru komnar skammt á veg í upptöku. Ekki hefur verið mótuð tímasett áætlun um innleiðingu þeirra.

Í fjórða forgangi eru tólf móðurgerðir sem eru enn á tillögustigi hjá Evrópusambandinu. Ekki hefur verið mótuð tímasett áætlun um innleiðingu þeirra, að frátalinni einni tillögu sem snýr að eiginfjákröfum til banka og er áformað að verði innleidd á þessu ári.

Á bak við hverja gerð í áætluninni er hlekkur á nánari upplýsingar um gerðina í [EES-gagnagrunni stjórnvalda](#). Þar má meðal annars nálgast samantektir á efni gerðanna og upplýsingar um hvernig sé áformað að innleiða þær.

4. Síðasta áætlun.

Um mitt síðasta ár birti fjármála- og efnahagsráðuneytið áætlun um innleiðingu EES-gerða á fjármálamarkaði í samráðsgátt stjórnvalda ([mál S-106/2024](#)). Þar var áætlun um innleiðingu 26 móðurgerða, þar sem fjórar voru í fyrsta forgangi og 22 í öðrum forgangi. Aðeins ein gerðanna hefur verið innleidd. Lögð voru fram frumvörp til að innleiða níu gerðir til viðbótar en þau voru ekki afgreidd. Áformað er að leggja þau frumvörp fram að nýju í september 2025. Unnið er að innleiðingu annarra gerða. Áætlaðri innleiðingu seinkar í mörgum tilvikum. Í sumum tilvikum skýrist það af því að upptaka í EES-samninginn hefur tekið lengri tíma en gert var ráð fyrir en í öðrum tilvikum af því að vinna við frumvarpasmíði hefur tekið lengri tíma en gert var ráð fyrir eða hliðrast sökum annarra verkefna ráðuneytisins. Eftirfarandi eru upplýsingar um hvernig miðað hefur við innleiðingu einstakra gerða.

Gerðir sem voru í fyrsta forgangi:

1. [Starfstengdir eftirlaunasjóðir \(IORP II - 2016/2341\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á fyrsta ársfjórðungi 2025. [Innleiðingarfrumvarp](#) var lagt fyrir Alþingi í mars 2025 en var ekki afgreitt. Áformað er að leggja innleiðingarfrumvarp fram að nýju í september 2025.
2. [Samevrópsk séreignarafurð \(PEPP - 2019/1238\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á öðrum ársfjórðungi 2025. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á fyrsta ársfjórðungi 2026.
3. [Evrópskir hópfiármögnunarþjónustuveitendur fyrir fyrirtæki \(ECSP - 2020/1503\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á öðrum ársfjórðungi 2025. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á öðrum ársfjórðungi 2026.
4. [Evrópskir hópfiármögnunarþjónustuveitendur fyrir fyrirtæki \(breyting á MiFID II vegna ECSP - 2020/1504\)](#): Sama og liður 3.

Gerðir sem voru í öðrum forgangi:

1. [Reglugerð um varfæriskröfur til lánastofnana \(CRR III – 2024/1623\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á fyrsta ársfjórðungi 2025. [Innleiðingarfrumvarp](#) var lagt fyrir Alþingi í mars 2025 en var ekki afgreitt. Áformað er að leggja innleiðingarfrumvarp fram að nýju í september 2025.
2. [Evrópskar eftirlitsstofnanir á fjármálamarkaði \(ESAs Review - 2019/2175\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á öðrum ársfjórðungi 2025. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á þriðja ársfjórðungi 2026.
3. [Evrópska kerfisáætturáðið \(ESRB - 2019/2176\)](#): Sama og liður 2.
4. [Tilfærsla á starfsleyfisveitingu veitenda gagnaskýrsluþjónustu \(breyting á MiFID II, Solvency II og AMLD - 2019/2177\)](#): Sama og liður 2.
5. [Markaður með sýndareignir \(MiCA - 2023/1114\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á öðrum ársfjórðungi 2025. [Innleiðingarfrumvarp](#) var lagt fyrir Alþingi í mars 2025 en var ekki afgreitt. Áformað er að leggja innleiðingarfrumvarp fram að nýju í september 2025.
6. [Greðslur yfir landamæri \(2021/1230\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á öðrum ársfjórðungi 2025. Gerðin var innleidd með [lögum nr. 27/2025](#) í júní 2025.
7. [Markaðir fyrir fjármálagerninga \(MiFID Review – 2024/790\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á öðrum ársfjórðungi 2025. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á þriðja ársfjórðungi 2026.
8. [Markaðir fyrir fjármálagerninga \(MiFIR Review – 2024/791\)](#): Sama og liður 7.
9. [Miðlægir mótaðilar \(EMIR 2.2 CCP - 2019/2099\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á öðrum ársfjórðungi 2025. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á öðrum ársfjórðungi 2026.

10. [Verðbréfamiðstöðvar \(CSDR Refit - 2023/2845\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á öðrum ársfjórðungi 2025. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á þriðja ársfjórðungi 2026.
11. [Einföld, gagnsæ og stöðluð verðbréfun \(breyting á CRR vegna STS - 2017/2401\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á þriðja ársfjórðungi 2025. [Innleiðingarfrumvarp](#) var lagt fyrir Alþingi í mars 2025 en var ekki afgreitt. Áformað er að leggja innleiðingarfrumvarp fram að nýju í september 2025.
12. [Einföld, gagnsæ og stöðluð verðbréfun \(STS - 2017/2402\)](#): Sama og liður 11.
13. [Einföld, gagnsæ og stöðluð verðbréfun \(breyting á STS - 2021/557\)](#): Sama og liður 11.
14. [Einföld, gagnsæ og stöðluð verðbréfun \(breyting á CRR vegna STS - 2021/558\)](#): Sama og liður 11.
15. [Stafrænn viðnámsþróttur fjármálageirans \(DORA - 2022/2554\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á þriðja ársfjórðungi 2025. [Innleiðingarfrumvarp](#) var lagt fyrir Alþingi í mars 2025 en var ekki afgreitt. Áformað er að leggja innleiðingarfrumvarp fram að nýju í september 2025.
16. [Stafrænn viðnámsþróttur fjármálageirans \(breyting á PSD II, IORP II, MiFID II, CRD IV og AIFMD vegna DORA - 2022/2556\)](#): Sama og liður 15.
17. [Tilskipun um varfæriskröfur til verðbréfafyrirtækja \(IFD - 2019/2034\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á öðrum ársfjórðungi 2025. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á fyrsta ársfjórðungi 2026.
18. [Reglugerð um varfæriskröfur til verðbréfafyrirtækja \(IFR - 2019/2033\)](#): Sama og liður 17.
19. [Ökutækjategyggingar \(MID II - 2021/2118\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á fyrsta ársfjórðungi 2026. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða gerðina á þriðja ársfjórðungi 2026.
20. [Tilskipun um varfæriskröfur til lánastofnana \(CRD VI - COM\(2021\)663\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á þriðja ársfjórðungi 2025. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á þriðja ársfjórðungi 2026.
21. [Evrópskir langtímafjárfestingarsjóðir \(ELTIF Review - 2023/606\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á fyrsta ársfjórðungi 2026. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á fyrsta ársfjórðungi 2026.
22. [Evrópsk græn skuldabréf \(2023/2631\)](#): Áformað var að innleiða gerðina á fyrsta ársfjórðungi 2026. Samkvæmt nýrri áætlun er áformað að innleiða hana á öðrum ársfjórðungi 2026.